

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets § 71-tilsyn

Dato: 31-08-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPLINB
Sagsnr.: 2110351
Dok. nr.: 1854436

Folketingets § 71-tilsyn har den 11. juni 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 26 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 26:

”Vil ministeren forklare, hvorfor der stadig er ”betydelig regional variation i anvendelsen af tvang”, og hvad ministeren har gjort for at udbrede de gode erfaringer fra forskellige projekter og forsøg om at nedbringe brugen af tvang i psykiatrien, f.eks. ’Safewards’ og mere åben dialog med patienterne? Spørgsmålet stilles med baggrund i Orientering om Sundhedsstyrelsens monitorering af tvang i psykiatrien for perioden 1/1-2020 til 31/12-2020, jf. §71-tilsynet alm. del – bilag 35.”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Danske Regioner, som oplyser:

”Tvang er en indgribende oplevelse for hver eneste patient, der bliver udsat for det, og regionerne arbejder dedikeret for, at tvangsindgreb sker så sjældent og skånsomt som muligt. Danske Regioner ser gerne, at der indgås en ny og ambitiøs aftale om nedbringelse af tvang.

Ved udløbet af den nuværende partnerskabsperiode er det positivt, at regionerne på landsplan har nedbragt brugen af bælter i psykiatrien med omkring 40 procent. Det er tæt på målet om en halvering og svarer til en målopfyldelse på 80 %, og vidner om, at man har ydet en stor indsats ude på afdelingerne – en indsats, der har bidraget til at udvikle og forbedre psykiatrien. Imidlertid er der desværre stadig for mange patienter, der oplever tvang, og der er en bekymrende stigning i tvangsindlæggelser, hvorfor det er nødvendigt, at se på hvad der udløser behovet for tvang. En ny aftale om nedbringelse af tvang bør indeholde ambitiøse mål for indsatsen både før, under, og efter indlæggelse, og bør også omfatte kommunerne - og gerne almen praksis og politiet.

At nedbringe tvang er kompliceret. Der er bred enighed om, at der ikke er en enkeltstående indsats eller et enkeltstående indgreb, som er udslagsgivende i forhold til at nedbringe tvang. Nedbringelse af tvang forudsætter et kontinuerligt arbejde med en række gensidigt supplerende indsatser på flere planer og på tværs af sektorer. Et afgørende element er et vedvarende ledelsesfokus på alle niveauer i organisationen, ligesom kompetenceudvikling af medarbejdere i alle funktioner er grundlæggende for at kunne skabe og drive ændringer i kulturen. Særligt den sidstnævnte del vanskeliggøres af, at der generelt er udfordringer med både rekruttering og fastholdelse af medarbejdere i psykiatrien. Dertil har ordentlige og tidssvarende fysiske rammer, både inde og ude, også betydning for arbejdet med at forebygge tvang og minimere risikoen for situationer, der eskalerer unødvendigt.

Regionerne videndeler løbende på tværs af regioner og afdelinger om metoder og resultater vedr. nedbringelse af tvang herunder om erfaringer fra "Projekt Sikker Psykiatri's tvangspakke, udbredelsen af "safe-wards" og "Projekt Bæltefri Afsnit" samt om særlige patientgrupper, som man har erfaring med, ofte udsættes for tvang. Erfaringer fra "Projekt Bæltefri Afsnit" var i øvrigt, at særligt de ekstra normeringer havde betydning for nedbringelse af tvang. Senest har regionerne i regi af Det Nationale Kvalitetsprogram nedsat et Lærings- og Kvalitetsteams vedr. nedbringelse af tvang i psykiatrien (LKT Tvang i psykiatrien). Region Nordjylland leder arbejdet på tværs af regionerne. Den konkrete målsætning i LKT Tvang er at mindske tvangsindlæggelser med 10 procent med udgangen af 30. september 2023. Desuden afholder regionerne løbende fælles konferencer om tvang mhp. læring og videndeling.

I forhold til hvad regionerne konkret gør for at forebygge tvang, herunder ifht. at mindske regionale forskelle, vil Danske Regioner henvise til dels de regionale udtalelser fra regionsrådene til brug for ministerredegørelsen til Statsrevisorernes beretning nr. 11/2020 om indsatsen for at nedbringe tvang, dels de redegørelser, som regionerne har sendt til Sundhedsstyrelsen i forbindelse med seneste monitorering af tvang for perioden 1/1- 2020 til 31/12-2020. Det er dog vigtigt her at medtænke, at det at nedbringe tvang ikke skal ses som en lineær udvikling, men at der i perioder vil være regional variation fx begrundet i personaleudskiftninger, rekrutteringsproblemer etc.

På linje med den helt nye rapport fra Rigsrevisionen ser Danske Regioner også gerne, at et nyt partnerskab om tvang sætter læring i højsædet og fokuserer på færre, men nøje udvalgte indikatorer. Danske Regioner er helt enige med Rigsrevisionen i, at de hidtidige 53 indikatorer for 17 tvangsformer har gjort det svært for både staten og regionerne at målrette arbejdet med at nedbringe tvang. Med Rigsrevisionens rapport er der et godt udgangspunkt for et fremadrettet og lærende fokus i en ny partnerskabsaftale, og som vil kunne bidrage til at mindske regionale forskelle i nedbringelse af tvang."

Jeg kan henholde mig til oplysningerne fra Danske Regioner.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Line Bork